

ДОДАТОК 1

Збірники наукових праць кафедри (і їхній зміст)

Актуальні проблеми методики викладання географії рідного краю.

Матеріали обласної науково-практичної конференції. — Полтава, 1994. — 80 с.

Редколегія: О.П.Єрмак /відп.ред./, Л.М.Булава /наук.ред./, С.Ф.Клепко, Н.І.Казирод, П.А.Кравченко, Л.А.Романець, І.Ф.Українець.

У збірнику матеріалів конференції викладені актуальні проблеми змісту і методики вивчення учнями середніх шкіл Полтавщини курсу "Географія рідного краю та розділу "Своя область".

До секції «Наукове географічне краєзнавство» включені матеріали, в яких з'ясовуються проблеми, що не знайшли належного висвітлення у літературі (історія географічних досліджень, охорона природних ресурсів тощо).

У матеріалах секції "Шкільне географічне краєзнавство" міститься дослід викладання краєзнавчих курсів кращими вчителями області; пропозиції щодо удосконалення їх змісту і методики.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ I. Наукове географічне краєзнавство

Булава Л.М., Єрмак О.П. Географічне краєзнавство на Полтавщині: історія, сучасний стан, перспективи, 3-8

Бульба С.С. Географічні карти Полтавщини, 8-12

Дудник І.М. Науково-методичні основи вивчення адміністративного району, 12-14

Закалюжний В.М., Кривошея В.О. Геологічна будова міста Полтави і її околиць, 14-16

Логвін М.М. Деякі питання раціонального використання мінеральних ресурсів Полтавщини, 16-17

Шуканов П.В. Значення та раціональне використання малих річок Полтавщини, 17-19

Гавриш П.Я. Фізико-географічна характеристика басейну річки Псел, 19-21

Байрак О.М., Коротченко І.А. Поширення залишків степів на Полтавщині, 21-23

Машенко О.М., Булава Л.М. Класифікація вододільних ландшафтів Полтавщини, 23-26

Байрак О.М., Стецюк Н.О. Ландшафтні заказники та ландшафтні регіональні парки у заповідній мережі Полтавської області, 27-29

Кигим С.Л., Кондратенко Т.К. З історії природоохоронного руху на Полтавщині, 29-31

Злобіна С.О. Стан вод і повітря на Полтавщині та заходи щодо їх охорони, 31-34

Михайличенко С.І., Любич Н.І., Кащенко О.М. Земельні ресурси Полтавщини і проблеми їх охорони, 34-36

Єрмак О.П. Сучасна демографічна ситуація в Полтавській області, 36-39

Бульба С.С. Матеріали до вивчення географічного положення адміністративних районів Полтавщини, 40-44

Коваленко Г.М., Хомич Л.О. Економіко-географічна характеристика міста Полтави, 45-47

Губарь В.М., Шулик В.В. Рекреаційні ресурси Полтавщини, формування індустрії відпочинку і туризму, 47-48

СЕКЦІЯ II. Шкільне географічне краєзнавство

Клепко С.Ф., Булава Л.М. Інтегративний потенціал географії, 48-51

Булава Л.М. Природа Полтавщини у цифрах і цікавих фактах, 52-56

Великолуг В.І. Звичаї і календарні обряди населення Полтавщини, 57-61

М'якота Г.Л. Про ведення словника термінів і понять, с. 61-62

Бойко Н.І. Деякі методичні аспекти викладання теми «погода», 61-63

Кушнір Л.Л., Кушнір Л.М. Візуальні спостереження за висотою сонці над горизонтом і освітленістю, 64-66

Батієвський П.І. Из досвіду краєзнавчої роботи у середній школі №9 м. Лубни, 66-67

Барскова Н.С. досвід позакласної і позашкільної роботи з географічного краєзнавства в ліцеї м. Комсомольська, 67-68

Стецюк Н.О. Екологічні екскурсії у позакласній роботі при вивченні географії рідного краю, 68-70

Гоженко Л.І. Про деякі особливості методики викладання курсу «Навколишній світ», 70-73

Романець Л.А. Елементи гри при вивченні «Географії рідного краю», 73-74

Валюх З.О., Снігуренко В.М., Українець Л.Ф. Географічні назви Полтавщини як джерело вивчення історії рідного краю, 74-76

Українець Л.Ф. Про наголос у географічних назвах Полтавщини, 76-78

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ГЕОГРАФІЇ ПОЛТАВЩИНИ. — Полтава, 1994. — 138 с.
Частина I . — 70 с.; Частина II . — 68 с.

В посібнику викладена методика формування знань про природно-господарський комплекс Полтавської області. Вміщений довідковий матеріал, необхідний для аналізу закономірностей природи, населення і господарства Полтавщини. Розроблена система запитань, практичних завдань і вправ для закріплення умінь і навиків самостійної роботи учнів. Відведене місце питанням між предметних зв'язків географії з історією та біологією.

Для вчителів і студентів-географів, краєзнавців, пропагандистів-природоохоронців.

РЕДКОЛЕГІЯ: Л.М.Булава (відповідальний ред.), М.І.Степаненко, П.А.Кравченко.

Картосхеми і рисунки виконані С.С.Бульбою.

Рекомендовано до друку Вченою Радою Полтавського державного педагогічного інституту ім. В.Г.Короленка 28.01.1994 р.

Науковий рецензент — кандидат географічних наук І.М.Дудник

ЗМІСТ ЧАСТИНИ I

1. ВСТУП (Булава Л.М., Кравченко П.А.), С. 3.
2. ГЕОГРАФІЧНЕ ПОЛОЖЕННЯ (Булава Л.М., Бульба С.С.), С. 4.
3. ІСТОРІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРИРОДИ (Булава Л.М., Стецюк Н.О.), С. 9
4. ГЕОЛОГІЧНА БУДОВА І КОРИСНІ КОПАЛИНИ (Булава Л.М., Закалюжний В.М.), С.11
5. РЕЛЬЄФ (Булава Л.М., Бульба С.С.), С.19
6. КЛІМАТ (Кушнір Л.М.) С. 28
7. ОПИС СТАНУ ПОГОДИ ТА ЇЇ ПРОГНОЗ ЗА МІСЦЕВИМИ ОЗНАКАМИ (Кушнір Л.Л.), С.44
8. ВНУТРІШНІ ВОДИ (Злобіна С.О.), С.48
9. ГРУНТОВИЙ ПОКРИВ (Булава Л.М., Мащенко О.М.), С.54
10. РОСЛИННИЙ ТА ТВАРИННИЙ СВІТ (Байрак О.М.), С.62
11. НЕСПРИЯТЛИВІ ФІЗИКО-ГЕОГРАФІЧНІ ПРОЦЕСИ І ЯВИЩА (Булава Л.М., Мащенко О.М.), С.69-70.

ЗМІСТ ЧАСТИНИ II

12. ЛАНДШАФТИ (Мащенко О.М., Булава Л.М.), С.3
13. ФІЗИКО-ГЕОГРАФІЧНЕ РАЙОНУВАННЯ (Булава Л.М., Мащенко О.М.), С.14
14. ІСТОРІЯ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА АНТРОПОГЕННОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЛАНДШАФТІВ (Гавриш П.Я.), С.17
15. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ І ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ:
 - 15.1. Проблеми землеробства (Булава Л.М., Мащенко О.М.), С.20
 - 15.2. Проблеми лісокористування (Кушнір Л.Л.), С.22
 - 15.3. Проблеми організації рекреаційної справи (Кушнір Л.Л.), С.23
 - 15.4. Проблеми водокористування (Злобіна С.О.), С.25
16. ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНИЙ ФОНД (Байрак О.М.), С.27
17. ПРИРОДНО-РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ:
 - 17.1. Мінерально-сировинні ресурси (Закалюжний В.М., Булава Л.М.), С.30
 - 17.2. Земельні ресурси (Гоженко Л.І.), С.31
18. НАСЕЛЕННЯ ТА РЕСУРСИ (Єрмак О.П.), С.33
19. ОСНОВНІ РИСИ ГОСПОДАРСТВА (Кушнір Л.М.), С.45
20. ЕКОНОМІЧНІ ЗВ'ЯЗКИ (Великолуг В.І.), С.55
21. ПОХОДЖЕННЯ ГЕОГРАФІЧНИХ НАЗВ (Булава Л.М.), С.58
22. ПИТАННЯ ДО КРАЄЗНАВЧИХ ГЕОГРАФІЧНИХ ОЛІМПІАД (Булава Л.М.), С.65
23. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ, С.66

**Всеукраїнський науково-практичний семінар
«Сучасні технології навчання географії в шкільній, вузівській і післядип-
ломній освіті» (25-26.X.2006 р.)**

Географія для магістрантів. Навчально-методичний посібник для самостійної й індивідуальної роботи магістрантів спец. «Педагогіка і методика середньої освіти. Географія». — Ч.1. — Навчальні програми /За ред.Л.М.Булави. — Полтава, ПДПУ імені В.Г.Короленка, 2007.

Зміст

1. Основні положення освітньо-професійної програми

2. Навчальні програми дисциплін фундаментального й професійно-орієнтованого циклів:

Методологічні засади фізичної географії (Булава Л.М.)

Методологічні засади суспільної географії (Кушнір Л.М.)

Геоекологія (Мащенко О.М.)

Конструктивна географія

Геоглобалістика

Географія культури

Історична географія

Країнознавство

Методика викладання географії у вищих навчальних закладах

Міжпредметні зв'язки шкільних курсів географії та економіки.

Актуальні проблеми геології.

Географія релігій і сакральна географія.

Політична географія і геополітика.

Ландшафтна екологія

Науково-педагогічна практика у ВНЗ (6 тижнів)

Навчальна практика з географії культури (1 тиждень)

**Всеукраїнський науково-практичний семінар
"Географія та екологія Полтави", 25 квітня 2008 року.**

Програма роботи семінару та зміст збірника наукових праць :

Байрак Олена Миколаївна, доктор біологічних наук, професор, заступник директора з наукової роботи Наукового центру екомоніторингу та біорізноманіття мегаполісу НАН України, м. Київ. Напрямки моніторингу зеленої зони міста Полтави як складової регіональної екомережі.

Гожий Адам Васильович, кандидат технічних наук, доцент; Лемик Василь Богданович, директор ДНВП "Полтавський геодезичний центр". Топографічна карта – першооснова для стеження за станом господарського природокористування (стан і перспективи екологічного картографування Полтавщини).

Мащенко Ольга Миколаївна, к.п.н., доц., Булава Леонід Миколайович, канд. геогр.н, доц., Комісаренко Леся Станіславівна – студентка 4 курсу, ПДПУ імені В.Г.Короленка. Мікрокліматичні умови м. Полтави.

Смирнова Віра Геннадіївна, кандидат географічних наук, доцент кафедри загальноекономічних дисциплін Полтавського університету споживчої кооперації України, Мовчан Лідія Андріївна, гідролог відділу комплексного проектування Полтавського обласного виробничого управління водного господарства "Полтававодгосп". Гідрографічна мережа міста Полтави.

Беседіна Ірина Сергіївна, кандидат біологічних наук, доцент кафедри екології та охорони довкілля ПДПУ імені В.Г.Короленка. Історія досліджень та сучасний стан мікобіоти м. Полтави.

Халимон Олена, науковий співробітник відділу природи Полтавського краєзнавчого музею. Ботанічні студії Сергія Іллічевського в околицях Полтави у першій половині ХХ століття.

Орлова Л.Д., Заворочай А.Ю., Рожко А.І. Полтавський державний педагогічний університет імені В.Г. Короленка. Лучні представники родини айстрові (compositae) в урбанofлорі м. Полтави

Засц Тетяна Сергіївна, асистент кафедри географії та краєзнавства ПДПУ імені В.Г. Короленка. Грунти Полтави.

Булава Леонід Миколайович, кандидат географічних наук, доцент, завідувач кафедри географії та краєзнавства ПДПУ імені В.Г.Короленка. Ландшафтна карта Полтави та її округи.

Коваленко Оксана Валентинівна, ст. викл. кафедри історії України ПДПУ імені В.Г.Короленка. Вплив природних умов на містобудівну структуру та розпланування Полтави ХVІІ – ХVІІІ століття.

Волошин Юрій Володимирович, доктор історичних наук, професор кафедри історії України ПДПУ імені В.Г.Короленка. Розташування садиби Котляревських за Румянцевським описом Малоросії 1765-1769 рр.

Шевчук Сергій Миколайович, асистент кафедри географії та краєзнавства ПДПУ імені В.Г.Короленка, аспірант КНУ імені Тараса Шевченка. Розвиток суспільно-географічної думки у полтавському науковому центрі на початку ХХ століття.

Кушнір Людмила Миколаївна, кандидат географічних наук, доцент кафедри географії та краєзнавства, Кушнір Леонід Леонідович, кандидат економічних наук, доцент кафедри ПДПУ імені В.Г.Короленка. Історико-демографічний аналіз міста Полтави.

Федій Олександр Анатолійович, ст. викл. кафедри географії та краєзнавства, Бірюкова Ольга Олександрівна, студентка 5 курсу ПДПУ імені В.Г.Короленка. Геодемографічна ситуація та трудовресурсний потенціал міста Полтави.

Кушнір Людмила Миколаївна, кандидат географічних наук, доцент кафедри географії та краєзнавства, Чергінець Сергій А., магістрант. Економіко-географічна характеристика м. Полтави.

Федій Олександр Анатолійович, ст. викл. кафедри географії та краєзнавства. Роль міста Полтави у розвитку системи сільського розселення.

Кушнір Людмила Миколаївна, кандидат географічних наук, доцент кафедри географії та краєзнавства, Товма Євген М., магістрант. З історії розвитку господарства Полтави (кінець ХVІІІ ст. – початок 90-х рр. ХХ ст.).

Єрмаков В'ячеслав Володимирович, ст. викл. Полтавського інституту економіки і менеджменту "Світоч". Промислове виробництво Полтави на початку ХХ століття.

Закалюжний Віктор Маркович, кандидат геолого-мінералогічних наук, доцент, завідувач кафедри біології людини і тварин. З історії відкриття вуглеводневих родовищ корисних копалин на Полтавщині.

Кубарева Любов Дмитрівна, ст. викл. кафедри географії та краєзнавства. Корисні копалини Полтавської області.

Булава Леонід Миколайович, кандидат географічних наук, доцент, завідувач кафедри географії та краєзнавства ПДПУ імені В.Г.Короленка, Козуленко Дмитро, магістрант. Періодизація грошового обігу на території сучасної Полтави і її округи.

Копилиць Євген Володимирович, аспірант ПДПУ імені В.Г.Короленка. Проблеми екологічного виховання учнів полтавських шкіл: бачення вчителів географії.

Вішнікіна Любов Петрівна, Булава Леонід Миколайович, к.г.н., доц., ПДПУ імені В.Г.Короленка. Модель вивчення природи міста Полтави у шкільному курсі географії.

**Збірник статей викладачів, студентів і магістрантів спеціальності
«Географія». — Випуск 1. — Полтава: ПДПУ, 2009. — 76 с.**

Збірник містить статті й тези з проблемних галузей сучасної географії та методики її навчання, краєзнавства і країнознавства.

Редколегія: Булава Л.М. (голова), Кравченко П.А., Мащенко О.М., Шевчук С.М., Кушнір Л.М.
Рецензенти: Шуканов П.В., к.г.н., доцент Полтавського університету споживчої кооперації України; Закалюжний В.М., к.г.-м.н., доцент, завідувач кафедри біології людини і тварин ПДПУ імені В.Г.Короленка.

Відповідальний за випуск: декан історичного факультету, професор Кравченко П.А.

Друкується за рішенням ученої ради Полтавського державного педагогічного університету імені В.Г. Короленка від 25 грудня 2009 року (протокол № 5).

З М І С Т

Спеціальність «Географія» в ПДПУ імені В.Г. Короленка.....	5
<u>Історія географії та географічної освіти</u>	
<i>О.В.Сіверина, магістр, випускниця 2009 року(наук. керівник – доц. Л.М. Булава)</i> ГЕОГРАФІЧНА ОСВІТА У ПОЛТАВСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ ПЕДАГОГІЧНОМУ ІНСТИТУТІ В 1940-х – 1950-х РОКАХ	6
<i>Є.М. Товма, магістрант(наук. керівник – доц. Л.М. Кушнір)</i> ДО ПРОБЛЕМИ ПЕРІОДИЗАЦІЇ ІСТОРІЇ ГЕОГРАФІЧНИХ ВІДКРИТТІВ ТА ДОСЛІДЖЕНЬ В ЕПОХУ СЕРЕДНІХ ВІКІВ	7
<u>Актуальні проблеми природокористування та геоєкології</u>	
<i>І.В. Зінченко, магістранта (наук. керівник – доц. О. М. Мащенко)</i> СУЧАСНА ЗАПОВІДНА МЕРЕЖА ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇЇ РОЗВИТКУ	11
<i>С.М. Шевчук, к. геогр. наук, ст. викладач</i> ЧИННИКИ ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА ТА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ (МЕДИКО-ГЕОГРАФІЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ).....	15
<i>О.О.Федоренко, магістр, випускник 2009 року(наук. керівник – доц. О.М.Мащенко)</i> ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ЛАНДШАФТІВ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ КРИЗИ	18
<i>Г.Л. Кушнір, студентка 3 курсу(наук. керівник – асистент Япринець Т.С.)</i> ГРУНТИ ПОЛТАВЩИНИ: ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ РОЗВ'ЯЗАННЯ	23
<i>К.О. Кравченко, магістранта (наук. керівник – доц. О.М.Мащенко)</i> ВЗАЄМОДІЇ ПІДЗЕМНИХ ВОД У ГЕОГРАФІЧНІЙ ОБОЛОНЦІ...25	
<u>Суспільна географія та географія природних ресурсів</u>	
<i>О.А. Федій, старший викладач</i> РОЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА У РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОЇ МІСЦЕВОСТІ ПОЛТАВЩИНИ.....	33
<i>С.А. Чергінець, магістр, випускник(наук. керівник - доц. Л.М. Кушнір)</i> ОСНОВНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ МІСТА ПОЛТАВИ. .	38
<i>Н.В. Орленко, магістр, випускниця 2009 року(наук. керівник – доц. О.М. Мащенко)</i> КАРСТОВІ ПЕЧЕРИ ЯК СЕЛИТЕБНИЙ ТА СПЕЛЕОКЛІМАТИЧНИЙ РЕСУРС ...	39
<i>П.О. Остапенко, студент (наук. керівник – доц. Л. М. Булава)</i> СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ В КОНТЕКСТІ ПРОБЛЕМ АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ РЕФОРМИ.....	44
<i>Є.О. Сухенко, магістрант(наук. керівник – О.А. Федій)</i> ДЕМОГРАФІЧНА СИТУАЦІЯ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОЇ МІСЦЕВОСТІ (НА ПРИКЛАДІ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ)	47
<i>І.М. Скрипніченко, студентка IV курсу(наук. керівник – доц. Л.М. Кушнір)</i> СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ДЕМОГРАФІЧНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ...52	
<u>Методика навчання географії і краєзнавства</u>	
<i>Р.М. Окань, магістр, випускник 2009 року(наук. керівник – доц. Л.П. Вішнікіна)</i> ЗАСТОСУВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ МОДЕЛЕЙ НА УРОКАХ ФІЗИЧНОЇ ГЕОГРАФІЇ	57
<i>М.В. Ковтун, випускниця 5 курсу 2009 року(наук. керівник – доц. Л. М. Булава)</i> ВИКОРИСТАННЯ КРАЄЗНАВЧОГО МАТЕРІАЛУ ПРИ ВИВЧЕННІ ГЕОЛОГО- ГЕОМОРФОЛОГІЧНОЇ БУДОВИ УКРАЇНИ (8клас)	61
<i>В.О. Федорів, магістранта (наук. керівник – доц. Л.П. Вішнікіна)</i> ЗАСТОСУВАННЯ ГРАФІЧНОГО МОДЕЛЮВАННЯ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ГЕОГРАФІЇ	63
<i>Н.В. Семенюта, магістранта (наук. керівник – доц. Л. М. Булава)</i> МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ КРАЄЗНАВЧИХ ЕКСКУРСІЙ ТЕРИТОРІЄЮ ЛУБЕНСЬКОГО РАЙОНУ	68
<u>Актуальні проблеми геології</u>	
<i>Л.Д. Кубарева, старший викладач</i> ПЕРСПЕКТИВИ НАФТОГАЗОНОСНОСТІ КРИСТАЛІЧНОГО ФУНДАМЕНТУ Д-ДЗ	71

Географія на Полтавщині: сучасний стан і перспективи розвитку: збірник статей регіональної наукової конференції, 5 квітня 2012 року. / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г.Короленка. – Полтава, 2012. – 134 с.

У збірнику наукових статей подаються матеріали регіональної наукової конференції, яка проходила 5 квітня 2012 року в м. Полтава (у зв'язку з підготовкою до XI з'їзду Географічного товариства України). Збірник скомпонований з урахуванням типового плану географічної характеристики. Для науковців, учителів, студентів, краєзнавців.
Постійне розташування матеріалів збірника: <http://geo.pnpu.edu.ua/MSzK.php>

Науковий редактор: *БУЛАВА Леонід Миколайович* – кандидат географічних наук, професор, завідувач кафедри географії та краєзнавства Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка.

Рекомендовано до друку за рішенням Вченої ради Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (протокол № 10 від 26 квітня 2012 р.)

З М І С Т

Розділ 1.

СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ ГЕОГРАФІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТЕРИТОРІЇ ПОЛТАВЩИНИ

<i>Р.В. Шевченко, Л.Д.Кубарева</i> ІСТОРІЯ РОЗРОБКИ СЕЙСМІЧНОЇ МОДЕЛІ ЗЕМЛІ.....	3
<i>В. А. Рябуха, О. М. Мащенко</i> ГЛЯЦІАЛЬНІ ФОРМИ РЕЛЬЄФУ ГЕОМОРФОЛОГІЧНОЇ ОБЛАСТІ ПРИДНІПРОВСЬКОЇ НИЗОВИНИ	6
<i>В.О. Глухота, Л.Д. Кубарева</i> ЗЛЕДЕНІННЯ В ІСТОРІЇ ЗЕМЛІ.....	9
<i>Л.М. Булава</i> АНАЛІЗ ЗМІН КЛІМАТУ МІСТА ПОЛТАВИ ЗА 1961–2011 РОКИ	11
<i>А.С. Кушнір</i> МАКРО- І МІКРОМОРФОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЧОРНОЗЕМУ ТИПОВОГО ЯК КОМПЛЕКСНА ЕВОЛЮЦІЯ АГЕНТІВ ПЕДОГЕНЕЗУ В МЕЖАХ ПОЛТАВСЬКОЇ РІВНИНИ....	15
<i>С.М. Гайдук, Л.М. Булава</i> ІСТОРІЯ ВИВЧЕННЯ ТВАРИННОГО СВІТУ ТА ЗООГЕОГРАФІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ПОЛТАВЩИНИ І ПОЛТАВИ	21
<i>Л.І. Громак, В.В. Мовчан, А.О. Корнус, Б.М. Нешатаєв</i> ДОСЛІДЖЕННЯ ЛІСОВИХ ЛАНДШАФТІВ ЗАПОВІДНОГО УРОЧИЩА «ЯРИ-ЗАГАТКИ»....	24
<i>Л.М. Кушнір</i> ІСТОРІКО-ГЕОГРАФІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ГОСПОДАРСТВА МІСТА ПОЛТАВИ.....	32
<i>Т.В. Лимарь, С.М. Шевчук</i> ТЕРИТОРІАЛЬНА ТА ГАЛУЗЕВА СТРУКТУРА ТРАНСПОРТНОГО КОМПЛЕКСУ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	41
<i>К.М. Тарасенко, С.М. Шевчук</i> СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНЕ РАЙОНУВАННЯ РЕКРЕАЦІЙНОГО КОМПЛЕКСУ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	46
<i>М.І. Ковган</i> ІСТОРІЯ МЕДИКО-ГЕОГРАФІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ НА ПОЛТАВЩИНІ І В УКРАЇНІ.....	49
<i>С.С. Козіка, С.М. Шевчук</i> МЕДИКО-ГЕОГРАФІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА НАРОДОНАСЕЛЕННЯ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	54
<i>Т.О. Чуйко, А.А. Шуканова</i> ОРГАНІЗАЦІЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ЕКОЛОГІЧНОГО МОНІТОРИНГУ В МЕЖАХ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	61
Розділ 2. МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ГЕОГРАФІЇ, ДИПЛОМНА ПІДГОТОВКА ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ З ГЕОГРАФІЇ, КРАЄЗНАВСТВА ТА ТУРИЗМУ НА ПОЛТАВЩИНІ (узагальнення досвіду)	
<i>Л.М. Булава</i> НОРМАТИВНЕ І МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФОРМУВАННЯ ПРЕДМЕТНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ГЕОГРАФІЇ.....	66
<i>Т. Мельничук, О. Терещенко, Ю. Хлестун, Л.П. Вішнікіна</i> УРОК ГЕОГРАФІЇ НЕТРАДИЦІЙНОЇ ФОРМИ...	69
<i>В.А. Кітченко, О.М. Мащенко</i> ВИВЧЕННЯ ВПЛИВУ ЗМІН КЛІМАТУ НА ЕТНІЧНО-ЦИВІЛІЗАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ЛЮДСТВА	75
<i>М.М. Гупало</i> ГІДРОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ В ШКОЛІ.....	78
<i>Л.М. Кушнір, Г.Л. Кушнір</i> РОЛЬ ТУРИЗМУ У ФОРМУВАННІ КРАЄЗНАВЧИХ ЗНАТЬ.	81
<i>О.А. Федій, А.М. Василенко</i> ЗАСТОСУВАННЯ КАРТОГРАФІЧНОГО МЕТОДУ ПРИ ВИВЧЕННІ ДЕМОГРАФІЧНИХ ФАКТІВ І ПРОЦЕСІВ...	84
<i>А.А. Шуканова</i> ВИКОРИСТАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ЗАГАДОК ПРИ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ГЕОГРАФІЇ ТА ЕКОНОМІКИ.....	88
<i>В.В. Уткін, Л.П. Вішнікіна</i> ВИВЧЕННЯ ЖИТТЄВОГО ШЛЯХУ ТА НАУКОВОГО ДОРОБКУ В.О. ОБРУЧЕВА.	94
<i>Н.С. Барскова</i> ВИЯВЛЕННЯ І ПІДТРИМКА ОБДАРОВАНИХ ДІТЕЙ НА ПРИКЛАДІ КОМСОМОЛЬСЬКОГО МІСЬКОГО НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА УЧНІВ.....	97
<i>Л.М. Дереча</i> ГЕОГРАФІЧНЕ ТОВАРИСТВО: ВІД ВИХОВАНЦЯ ДИТЯЧОГО ДОШКІЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ДО ВИПУСКНИКА ШКОЛИ (З ДОСВІДУ РОБОТИ).....	102
<i>В.В. Мовчан</i> УЧАСТЬ УЧНІВ МАЛОКОМПЛЕКТНОЇ ШКОЛИ В МАН ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ В ПІДРОСТАЮЧОГО ПОКОЛІННЯ	116
<i>І.О. Слабко</i> ІЗ ДОСВІДУ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ З ОБДАРОВАНИМИ ДІТЬМИ	121
<i>Л.М. Булава</i> ФІЗИЧНА ГЕОГРАФІЯ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ, 8 клас. Навчальна програма...	125

Система неперервної географічної освіти на Полтавщині:

Збірник статей регіональної науково-практичної конференції, 19-20 квітня 2013 року. / М-во освіти і науки України, Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г.Короленка; Полтавський інститут післядипломної педагогічної освіти імені М.В.Остроградського – Полтава, 2013. – 115 с.

У збірнику наукових статей подаються матеріали регіональної науково-практичної конференції, пленарні й секційні засідання якої проходили 19 квітня 2013 року в м.Полтава, а її практична частина – в школах Чутівського району Полтавської області - 20 квітня. Для науковців, учителів, студентів, краєзнавців.

З М І С Т

Розділ 1. ШКІЛЬНА ГЕОГРАФІЧНА ОСВІТА НА ПОЛТАВЩИНІ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА

М.В. Богданова-Портяна РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ МЕТОДИКИ ФОРМУВАННЯ ФІЗИКО-ГЕОГРАФІЧНИХ ЗНАТЬ СЕРЕД УЧНІВ 8-х КЛАСІВ У ПРОЦЕСІ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	3
О.С. Боровик УЗАГАЛЬНЕННЯ МЕТОДИЧНОГО ДОСВІДУ РОБОТИ ЗА ПІДРУЧНИКАМИ Й ІНШИМИ СКЛАДОВИМИ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ З ГЕОГРАФІЇ, РОЗРОБЛЕНИМИ АВТОРАМИ, ЩО ПРАЦЮЮТЬ НА ПОЛТАВЩИНІ.....	7
В.С. Яценко. ЗАСТОСУВАННЯ СТРУКТУРНОЇ МОДЕЛІ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ 6 КЛАСІВ З ФІЗИЧНОЇ ГЕОГРАФІЇ.....	9
Л.П. Вішнікіна, О.Г. Терещенко ФОРМУВАННЯ ПРЕДМЕТНИХ ГЕОГРАФІЧНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ УЧНІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ФІЗИЧНОЇ ГЕОГРАФІЇ	13
О.А.Федій, Л.В.Федій ОСОБЛИВОСТІ ДИФЕРЕНЦІЙОВАНИХ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ НА УРОКАХ ГЕОГРАФІЇ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ДЕМОГРАФІЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ НАСЕЛЕННЯ..	15
І. С. Липівець, О. А. Федій СІМЕЙНО-ШЛЮБНА СТРУКТУРА НАСЕЛЕННЯ ЯК ОСНОВА ЗНАТЬ ШКОЛЯРІВ ПРО ДЕМОГРАФІЧНІ ПРОЦЕСИ	20
О.М. Машенко., Н.І. Климовець ВИВЧЕННЯ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ СВІТОВОГО ОКЕАНУ В 7 КЛАСІ.....	25
Н.О. Московченко. ВИКЛАДАННЯ ТЕМИ «ЛАНДШАФТИ» У СЕРЕДНІЙ ШКОЛІ.....	28
Н.О. Шкурко. ДОСВІД РЕАЛІЗАЦІЇ КРАЄЗНАВЧОГО ПРИНЦИПУ В СИСТЕМІ НЕПЕРЕРВНОЇ ГЕОГРАФІЧНОЇ ОСВІТИ.....	31
М.М. Гупало. ДОСВІД РЕАЛІЗАЦІЇ КРАЄЗНАВЧОГО ПРИНЦИПУ В МІЖПРЕДМЕТНИХ ЗВ'ЯЗКАХ ШКІЛЬНИХ КУРСІВ ГЕОГРАФІЇ.....	34
Т.І. Ліхтей. ЗАВДАННЯ ТА ШЛЯХИ РЕАЛІЗАЦІЇ КРАЄЗНАВЧОГО ПРИНЦИПУ У ГЕОГРАФІЧНІЙ ОСВІТІ.....	37
Л.П. Вішнікіна, Є.М. Купренко ЗАСТОСУВАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ ГЕОГРАФІЇ.....	42
Т.І. Іваненко. ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ УЧИТЕЛЯ ГЕОГРАФІЇ З ОБДАРОВАНИМИ ДІТЬМИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ТА ІСТОРИКО-ЕКОНОМІЧНОГО ПРОФІЛІВ ЛІЦЕЮ.....	45
Л.П. Вішнікіна, Т.В. Мельничук ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ПРОБЛЕМНОГО НАВЧАННЯ ГЕОГРАФІВ ОСНОВНІЙ ТА СТАРШІЙ ШКОЛІ.....	50
Розділ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ГЕОГРАФІЇ	
Л. М. Булава, О.М. Машенко. ОБҐРУНТУВАННЯ ЗМІСТУ ЦИКЛУ ДИСЦИПЛІН ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ДО ГАЛУЗЕВОГО СТАНДАРТУ ВИЩОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ФОРМАТУ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 6.040104 ГЕОГРАФІЯ.....	52
Л.М. Кушнір. МЕТОДИКА СКЛАДАННЯ КОМПЛЕКСНОЇ ЕКОНОМІКО-ГЕОГРАФІЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ СВОЄЇ МІСЦЕВОСТІ.....	57
С.М. Шевчук. ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА РЕГІОНУ: ВИЗНАЧЕННЯ ТА СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ ВИМІРИ	61
Н.М. Чугуївець, Л.М. Булава ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОПЕДЕВТИЧНОГО КУРСУ «ВСТУП ДО ГЕОГРАФІЇ» ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ У ПНПУ ІМЕНІ В.Г.КОРОЛЕНКА ТА ІРКУТСЬКОМУ ДЕРЖПЕДУНІВЕРСИТЕТІ	65
Н.Г. Тараненко, Л.М. Булава. МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ПОЛЬОВОЇ ПРАКТИКИ З БІОГЕОГРАФІЇ В ПНПУ ІМЕНІ В.Г. КОРОЛЕНКА.....	67
А.І. Гудзь, Л.М. Булава СУЧАСНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ КУРСУ «ФІЗИЧНА ГЕОГРАФІЯ ТА ГЕОЕКОЛОГІЯ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ»	69

**Розділ 3. КРАЄЗНАВСТВО І ТУРИЗМ У СИСТЕМІ
НЕПЕРЕРВНОЇ ГЕОГРАФІЧНОЇ ОСВІТИ НА ПОЛТАВЩИНІ**

Л. М. Булава ВИВЧЕННЯ ПОКАЗНИКІВ ВОДНОГО СТОКУ НА ПОЛТАВЩИНІ В СУЧАСНУ КЛІМАТИЧНУ ЕПОХУ	73
О.М. Мащенко, Т.І. Леманюк ПРОЯВИ ЗАКОНОМІРНОСТІ АЗОНАЛЬНОСТІ НА ТЕРИТОРІЇ ПОЛТАВЩИНИ.....	76
Г.В. Бурбіга. ВИВЧЕННЯ ГОРИ ПИВИХА – ПРИКЛАД УПРОВАДЖЕННЯ КРАЄЗНАВЧОГО ПРИНЦИПУ В ШКІЛЬНОМУ КУРСІ ГЕОГРАФІЇ.....	80
В.В. Єрмаков РОЗВИТОК ТУРИЗМУ НА ПОЛТАВЩИНІ У КОНТЕКСТІ КРАЄЗНАВЧОЇ ОСВІТИ.....	83
Л.М. Дереча БІБЛІОТЕЧНЕ КРАЄЗНАВСТВО (З ДОСВІДУ РОБОТИ).....	85
С.М. Шевчук ПРОФЕСОР КОСТЬ ДУБНЯК–ВИДАТНИЙ ПОЛТАВСЬКИЙ ГЕОГРАФ-КРАЄЗНАВЕЦЬ ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТТЯ.....	95
Г.Л. Кушнір РОЛЬ КРАЄЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ПРИ ВИВЧЕННІ ГЕОГРАФІЧНИХ ОБ’ЄКТІВ... ..	101
Л.М. Кушнір, І.В. Баран. ВИВЧЕННЯ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОЇ МЕРЕЖІ ЗІНЬКІВСЬКОГО РАЙОНУ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ.....	104
В.М. Лютик ІЗ ДОСВІДУ ПРИРОДООХОРОННОЇ РОБОТИ.....	107
Т.С. Япринець, А.М. Василенко МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ВИХОВНОГО ЗАХОДУ «ПРИРОДНІ ЧУДЕСА ПОЛТАВЩИНІ»	108

Виїзна частина конференція на території Чутівського району